

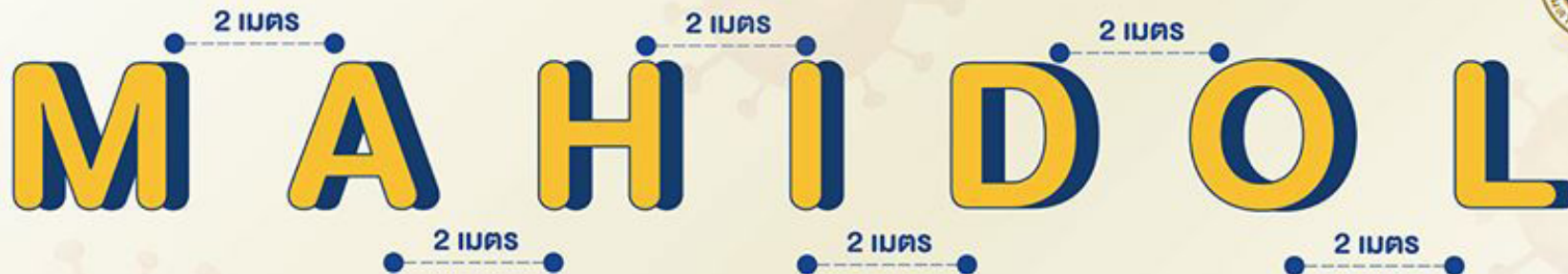

มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยแห่งใจ

ข่าวสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล

ISSN 0857 - 989 x ปีที่ 46 ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน 2563

<http://www.senate.mahidol.ac.th>

ห่างกัน... สักพัก

โรคติดต่อ จะไม่ติดต่อ ถ้าเราไม่ติดต่อกัน

- ยืน-นั่งห่างกัน
- รักษาความสะอาด
- ไม่อยู่ในที่ชุมชน

#SocialDistancing

จัดทำโดย : งานสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยมหิดล

สารจากประธานสภาคณาจารย์

โดย อาจารย์ ดร.ธิตคม พัวพันสวัสดิ์

สวัสดิ์ชาวมหิดลทุกท่าน

สำหรับในเดือนนี้ที่เราต้องห่างกันสักพัก มีการปรับตัวทั้งเรื่องภาระหรือเวลาการทำงาน work from home การเรียน-การสอนที่ต้องปรับเป็นรูปแบบออนไลน์ รวมถึงวิถีการใช้ชีวิตต่าง ๆ ที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 สภาคณาจารย์ในฐานะที่เป็นตัวแทนของพวกท่านก็ต้องมีการปรับแผนการทำงาน โดยในเดือนนี้เราได้พิจารณาเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการยกย่องเป็นอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ กระบวนการคัดเลือกได้ปรับแผนมาใช้แบบออนไลน์ นอกจากนี้จะมีการจัดสัมมนาในหัวข้อที่น่าสนใจแบบออนไลน์เร็ว ๆ นี้ครับ

ในฉบับนี้ก็ยังมีความเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบ life long learning ซึ่งสามารถจัดได้ทั้งแบบเกินหน่วยกิตเพื่อรับปริญญา และแบบ non-degree โดยคณะกรรมการฝ่ายวิชาการและวิจัยได้สรุปสาระสำคัญจากการเสวนาวิชาการเรื่อง การเปลี่ยนการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่ออนาคตผ่านทาง Mahidol Apprenticeship program (MAP) ที่สภาคณาจารย์จัดขึ้นเมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา เนื่องจากในอนาคตประเทศไทยจะเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมผู้สูงอายุ ต้องมีการกลับมาเรียนอีกครั้งเพื่อ Reskill และ Upskill ซึ่งขณะนี้มีมหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการเกี่ยวกับระบบต่าง ๆ เพื่อรองรับสถานการณ์ในอนาคต เช่น ระบบคลังหน่วยกิต เป็นต้น

สุดท้ายนี้อย่าลืมนะครับ **“ล้างมือ กินร้อน ช้อนตวง แยกกันเราอยู่ รวมหมู่เราป่วย”** ห่างกันสักพักนะครับ เพียงเท่านี้ ชาวมหิดลทุกท่านจะแข็งแรง ปลอดภัย.....ทุกคนครับ

พบกับใหม่ในฉบับหน้าครับ

สารจากประธานสภาคณาจารย์

2

สรุปการเสวนาวิชาการเรื่อง การเปลี่ยนการศึกษาของมหาวิทยาลัย

เพื่ออนาคต ผ่านทาง Mahidol Apprenticeship Program (MAP)

3

สรุปการประชุมวางแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

5

คอลัมน์ “กินดี ปลอดภัย โทลโรค”

เรื่อง ราชทูตสังกะสีช่วยป้องกันหรือรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือไม่

6

บรรณาธิการแถลง

8

สรุปการเสวนาวิชาการ

เรื่อง การเปลี่ยนการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่ออนาคต ผ่านทาง Mahidol Apprenticeship program (MAP)

วันที่ 29 มกราคม 2563 เวลา 13.00-15.00 น

ณ อาคารศูนย์การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

โดย คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและวิจัย สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจุบันผู้ทำงานที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมักประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ภาระงานมาก ทำงานเสร็จไม่ทันเวลา ซึ่งสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ใฝ่งานไม่ตรงกับที่ศึกษามา และการขาดทักษะที่ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย โดยอาจส่งผลทำให้เกิดภาวะเครียด หรือ burn out โดยผู้เผชิญกับปัญหาเหล่านี้ จะหาทางออกโดยลาออก เปลี่ยนงาน หรือหาความรู้เพิ่มเติม สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดลเห็นศักยภาพของคณะ/ส่วนงานต่าง ๆ ที่มีทั้งบุคลากรที่มีความสามารถ และองค์ความรู้ที่สามารถนำรายวิชาในหลักสูตรบัณฑิตศึกษามาปรับการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนจึงจัดเสวนาวิชาการเรื่อง การเปลี่ยนการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่ออนาคต ผ่านทาง Mahidol Apprenticeship Program (MAP) ขึ้นเพื่อให้คณะ/ส่วนงานต่าง ๆ ได้มีแนวทางในการจัดปรับรายวิชาในหลักสูตรปกติ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน (Reskill/Upskill/Addskill) โดยได้เชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาดังกล่าวมาให้ความรู้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพ. วิชิต สุธรรมารักษ์ ผู้ช่วยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายการตลาดดิจิทัล กล่าวว่าการที่ผู้ทำงานได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมหลังปริญญาจะมีผลต่องานที่กำลังทำ เช่น ได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ได้เงินเดือนเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังได้ทักษะสำหรับอาชีพเสริมอื่น ๆ มหาวิทยาลัยมหิดลเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาแบบ life-long learning จึงได้จัดการศึกษาผ่าน MAP ซึ่งจะช่วยสร้างทักษะเพื่ออนาคต โดยเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปและผู้สนใจสามารถเข้าศึกษาเพื่อปรับเพิ่มพัฒนาความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งหลักสูตรออกเป็น MAP-C และ MAP-Ex ผู้สนใจสามารถดูรายละเอียดหลักสูตร MAP ที่เปิดแล้วได้ที่ <https://graduate.mahidol.ac.th/MAP/> **MAP-C** เป็นหลักสูตรที่สอนรายวิชาในหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยซึ่งผ่านการรับรองโดย สกอ. แล้ว และเปิดให้บุคคลภายนอกมาเรียนร่วมกับ

นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล หรือ เรียนแยกนอกเวลาจากที่สอนตามปกติได้ แต่ประเมินผลแบบ course learning outcome เช่นเดียวกับนักศึกษาภาคปกติ เมื่อเรียนจบหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรและสามารถเก็บผลการศึกษารายวิชาได้ 5 ปี ซึ่งนำไปโอนหน่วยกิตเมื่อต้องการเข้าศึกษาเพื่อรับปริญญาได้ หลักสูตรบัณฑิตศึกษาที่สนใจเปิดหลักสูตรนี้สามารถแจ้งมายังบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อทำเรื่องขอเปิดระบบการรับสมัครได้ **MAP-Ex** เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาใหม่ทั้งหมด หรือบาง ซึ่งเปิดให้เรียนแยกจากการเรียนการสอนตามปกติ หรือเป็นหลักสูตรแบบบริการวิชาการ เมื่อเรียนจบหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรโดยหลักสูตรนั้น ๆ โดยสามารถนำรายวิชาที่เรียนสำเร็จแล้วไปเทียบเท่ากับรายวิชาในหลักสูตรปกติได้ การเปิดหลักสูตรนี้แต่ละคณะสามารถเปิดเองโดยบัณฑิตวิทยาลัยจะช่วยเหลือเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ให้

ขณะนี้มหาวิทยาลัยมหิดลมีหลักสูตร MAP ที่เปิดแล้ว 61 หลักสูตร ได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 26 หลักสูตร วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก 9 หลักสูตร สังคมศาสตร์ศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 20 หลักสูตร ภาษาศาสตร์วัฒนธรรมและการศึกษา 3 หลักสูตร และสาธารณสุขศาสตร์ 3 หลักสูตร โดยมีจำนวนผู้เข้าเรียนต่อหลักสูตร MAP เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง *รองศาสตราจารย์ ดร. ภูมิฐนิยา ไตรรักษา* ภาควิชาฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ วิทยาลัยราชสุดา ได้บรรยายเรื่องตัวอย่างความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตร MAP-Ex ผ่านโครงการนำร่อง Innovative “Flexible Education” Program สำหรับผู้พิการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา พัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนรู้และทักษะอาชีพสำหรับผู้พิการที่ตอบสนองต่อตลาดแรงงานและโจทย์ผู้เรียนให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการเรียนรู้ สร้างเส้นทางการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนเส้นทางตามความสนใจและศักยภาพของตัวเอง โดยโครงการ Flexible Education เป็นโปรแกรม non-degree ที่ดำเนินการภายใต้ความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอก

มหาวิทยาลัยมหิดล จุดเด่นคือการใช้ “One System, One Team” (เน้นการสร้าง intergration, shared goal และ incentive alignment) โดย Partners ทั้งหมดมา co-design หลักสูตรต่าง ๆ ร่วมกันตั้งแต่ต้นทาง ระหว่างทาง และปลายทาง (การจ้างงาน) พร้อมทั้งช่วยกันสร้างทางเลือกในอาชีพให้แก่ผู้ฝึกการ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างนวัตกรรมแบบเปิดในระบบการศึกษา โดยมีมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นศูนย์กลางในการสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

โดยอาจารย์อธิบายว่าโปรแกรมแบ่งออกเป็น 2 ระยะ: ระยะที่ 1 ‘Skills Preparation’ เป็นการเตรียมความพร้อม soft skills และ hard skills ประกอบไปด้วย 9 หลักสูตร และ ระยะที่ 2 ‘Career Development’ ประกอบไปด้วย 4 หลักสูตรอาชีพ โดยหลักสูตรทั้งหมดจะทยอยนำขึ้น MAP-Ex โดยหลักสูตรแรกที่นำขึ้น MAP-Ex คือ “หลักสูตรฝึกงานการโรงแรมสำหรับผู้ฝึกการ” โดยความร่วมมือของวิทยาลัยราชสุดาและ ศูนย์ปฏิบัติการโรงแรม ศาลายา พาวิลเลียน วิทยาลัยนานาชาติ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากบริษัท กลุ่มเซ็นทรัล ตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (มูลค่าของหลักสูตรต่อคนพิการเป็นเงิน 112,420 บาท) โดยอาจารย์ได้อธิบายเพิ่มเติมในขั้นตอนและกลยุทธ์การทำ Prototype (ทดลองตลาด) การสร้าง Partnership และ การทำ Sustainable Financial Model ที่เน้นการหา Third-Party Player (โดยดูจากความต้องการของตลาด กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการจ้างงาน) มาร่วมกันพัฒนาหลักสูตร แล้วค่อยรับสมัครผู้เรียนเข้ามาเรียนในหลักสูตร (โดยผู้เรียนไม่ต้องจ่ายค่าเรียน) อาจารย์เน้นย้ำว่าการจัดหลักสูตร MAP-Ex มีข้อดีคือ ทำให้ทุกหลักสูตรภายใต้โปรแกรม Flexible Education เป็นระบบและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนว่าได้รับการรับรอง (certified) คุณภาพมาตรฐานจากมหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ เสรี สถาบันแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ได้บรรยายเรื่อง ตัวอย่าง MAP-C ที่สถาบันฯ โดยได้ให้คำแนะนำว่า การจัดหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จ สามารถทำได้ตามความเชี่ยวชาญของอาจารย์ประจำหลักสูตร ชื่อรายวิชาที่ทันสมัย ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และฐานลูกค้าซึ่งเคยได้รับการอบรมมาก่อน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ปัจจุบันสถาบันฯ มี MAP-C 8 หลักสูตร ตัวอย่าง เช่น การเลี้ยงดูเด็ก พัฒนาการเด็ก การเลี้ยงลูกเชิงบวก โดยมีผู้ลงทะเบียนเรียนจากภายนอก ได้แก่ พ่อแม่ ครูพยาบาล นักวิชาชีพ เจ้าของกิจการโรงเรียนอนุบาล สถานเลี้ยงเด็กเล็ก โรงเรียนเอกชน โดยผู้เข้าเรียนได้ให้ความสนใจ อยากได้ทักษะในการประกอบวิชาชีพ หรือเลี้ยงลูก การได้ใกล้ชิดกับนักวิชาการ สร้างเครือข่ายการเก็บหน่วยกิตเพื่อใช้เรียนต่อระดับปริญญาโท

นอกจากนี้ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลในภาคปทายังได้ประโยชน์จากการเรียนร่วมกับนักศึกษาจากภายนอก เช่น ได้มุมมอง เรียนรู้จากคำถามประสบการณ์ผู้เรียนร่วม ได้เครือข่าย เรียนสนุกขึ้น โดยนักศึกษาต้องการให้เปิดหลักสูตร MAP-C มากขึ้น จะแนะนำหลักสูตรให้ผู้อื่นมาเรียนต่อ ปัญหาและอุปสรรคของ MAP-C ได้แก่ การเพิ่มขึ้นตอนการคัดเลือกผู้เข้าเรียน ซึ่งต้องทดสอบจุดมุ่งหมาย ความสามารถและทัศนคติของผู้สมัครเข้าเรียน ต้องปรับวิธีการสอน ตารางสอน การปรับค่าธรรมเนียมให้เหมาะกับต้นทุน การส่งงานของผู้เรียนไม่ตรงตามเวลา ความแตกต่างของความสามารถในทางวิชาการ จำนวนอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ อาจไม่สามารถเปิดได้ทุกปี

โดยสรุป MAP เป็นการปลดล๊อคข้อจำกัดของหลักสูตรปกติ โดยบัณฑิตวิทยาลัยช่วยให้หลักสูตรต่าง ๆ มีผู้สมัครเข้าเรียนได้ง่ายขึ้น บัณฑิตวิทยาลัยได้สนับสนุนการเปิดหลักสูตร และยินดีให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่อาจารย์ทุกคน: อาจารย์ที่สนใจเปิดหลักสูตร MAP โปรดติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

สรุปการประชุมวางแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของสภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในการสัมมนา เรื่อง “บทบาทสภาคณาจารย์กับการบริหารมหาวิทยาลัย” วันที่ 5 มกราคม 2563 ณ โรงแรมแคนทารี เบย์ จ.ระยอง

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.ชื่นจิตต์ บุญเว็ด
ประธานกรรมการฝ่ายวิชาการและวิจัย

จากการสัมมนา เรื่อง “บทบาทสภาคณาจารย์กับการบริหารมหาวิทยาลัย” โดยสมาชิกสภาคณาจารย์ได้ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของสภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทั้ง 6 คณะกรรมการ ได้แก่

- 1) วิชาการและวิจัย
- 2) กิจการบริหารและธรรมาภิบาล
- 3) กิจการนักศึกษา
- 4) สวัสดิการและสิทธิประโยชน์
- 5) ส่งเสริมความก้าวหน้าอาจารย์และบุคลากร
- 6) ประชาสัมพันธ์

ซึ่งในข่าวสภาคณาจารย์ฉบับที่แล้วได้นำเสนอแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมความก้าวหน้าอาจารย์และบุคลากร และคณะกรรมการฝ่ายกิจการบริหารและธรรมาภิบาล ฉบับนี้ จึงขอนำเสนอแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายวิชาการและวิจัย

คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและวิจัย

ปัจจุบันมีคณะกรรมการ จำนวน 14 คน ได้ร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินงานสำหรับปี พ.ศ. 2563 และ 2564 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมศักยภาพและการทำงานของคณาจารย์ด้านวิชาการและวิจัย โดยใช้เวทีการเสวนาวิชาการในการสร้างความรู้ความเข้าใจ อภิปราย และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาการและวิจัยร่วมกันระหว่างคณาจารย์

การดำเนินการปีที่ 1 (พ.ศ. 2563)

การดำเนินการจัดเสวนาวิชาการครั้งที่ 1 เรื่อง “การเปลี่ยนการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่ออนาคตผ่านทาง Mahidol Apprenticeship program (MAP)” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาจารย์หลักสูตรบัณฑิตศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล ได้ทราบข้อมูลการจัด

Mahidol Apprenticeship Program (MAP) ซึ่งเป็นหลักสูตรแบบยืดหยุ่น สำหรับบุคคลทั่วไปครอบคลุมทุกช่วงวัย ถือเป็นหนึ่งทิศทางในการปรับตัวการจัดการเรียนการสอนให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายของโลกปัจจุบัน โดยมีตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ดังนี้

1) จำนวนผู้ลงทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมาย

2) ร้อยละของส่วนงานที่มีหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ (Flexi programs) อย่างน้อย 1 หลักสูตรต่อส่วนงาน โดยมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ตามข้อ 2.5 ของยุทธศาสตร์ที่ 2

3) บทเรียนหรือรายวิชาที่เป็น e-Learning (ร้อยละต่อรายวิชาทั้งหมดของส่วนงาน) โดยมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ตามข้อ 2.14 ของยุทธศาสตร์ที่ 2

ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหิดล (2563-2566) ยุทธศาสตร์ที่ 2: Academic Entrepreneurial Education วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่ 1 (Strategic Goals; SG1) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและหลักสูตรที่มีความหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้เรียน โดยใช้กลยุทธ์ที่ 3 (Strategic Initiatives; SI3) คือ การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ สำหรับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานหรือกลุ่มผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับมหาวิทยาลัยที่ 18 และ 20 ได้แก่ โครงการบริหารจัดการคนเก่ง MU Talent และโครงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสายวิชาการ

การดำเนินการปีที่ 2 (พ.ศ. 2564)

กิจกรรมที่ 1 การดำเนินการจัดเสวนาวิชาการครั้งที่ 2 เรื่อง “การเสนอของทุนวิจัยตาม Research

Platform ในบริบทใหม่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) 4 Platforms 16 Programs” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณาจารย์และบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดลได้ทราบข้อมูล การเสนอขอทุนวิจัยตาม Research Platform ในบริบทใหม่ของ กระทรวง อว. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คณาจารย์และบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เรียนรู้ช่องทางและวิธีการเสนอขอ ทุนวิจัยตามนโยบาย และยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 อันประกอบไปด้วย 4 แพลตฟอร์ม 16 โปรแกรม จาก แหล่งทุน โดยมีตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ดังนี้

- 1) จำนวนผู้ลงทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมาย
- 2) ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ โดยมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ตามข้อ 1.3 ของยุทธศาสตร์ที่ 1

กิจกรรมที่ 2 การดำเนินการจัดเสวนาวิชาการ ครั้งที่ 3 เรื่อง “การเพิ่มศักยภาพงานวิจัยและสร้าง นวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันเชิง ธุรกิจ และสังคม” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณาจารย์ และบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล ได้เรียนรู้การเพิ่มศักยภาพ งานวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ทางการแข่งขันเชิงธุรกิจและสังคมจากภาคอุตสาหกรรม โดยมีตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ดังนี้

- 1) จำนวนผู้ลงทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ของเป้าหมาย

- 2) ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ โดยมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ตามข้อ 1.3 ของยุทธศาสตร์ที่ 1

ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย มหิดล (2563-2566) ยุทธศาสตร์ที่ 1: Global Research and Innovation วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่ 1 (Strategic Goals; SG2) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ สนับสนุนงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยใช้ กลยุทธ์ที่ 3 และ 4 (Strategic Initiatives; SI3 & SI4) คือ สร้างระบบสนับสนุนการวิจัยที่ครบวงจรจากต้นน้ำ ถึงปลายน้ำ (Research Value Chain) ด้วยการวิจัย แบบ demand-driven และผลักดันให้เกิดการวิจัยที่ให้ ผลลัพธ์ที่งานวิจัยที่มี global and social impact สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในสังคมและเชิงพาณิชย์ และ สร้างระบบนิเวศการวิจัยและนวัตกรรม โดยจัดหาพื้นที่ รวม Research & Innovation Complex ที่ประกอบด้วย Open (Multidisciplinary) Lab, Technology Transfer Office, Co-working Space, Business, Co-Product Design, Design Thinking เพื่อเป็นที่จัดกิจกรรม สร้างบรรยากาศการสร้างความร่วมมือกับภาครัฐ และเอกชน และสอดคล้องกับโครงการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ระดับมหาวิทยาลัยที่ 7 คือ Digital Experts โดยมีเป้าหมายในการสร้างความร่วมมือระยะยาว และ นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

mu

คอลัมน์ “กับดักปลอดภัยโรค”

ธาตุสังกะสีช่วย ป้องกัน หรือ รักษา โรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (COVID-19) หรือไม่

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ.ศุภยพร ตราชูธรรม

ประธานหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพิษวิทยาและโภชนาการเพื่ออาหารปลอดภัย สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล

สังกะสี หรือ ซิงค์ (Zn) ป้องกัน/รักษาโควิด-19 ได้จริงหรือ สรุปลยๆ คือแร่ธาตุสังกะสีเป็นสารอาหารที่ จำเป็นต่อการสร้างภูมิคุ้มกันของร่างกายในการต่อต้าน เชื้อโรค แม้จะมีรายงานวิจัยว่า สังกะสีช่วยยับยั้งการเพิ่ม จำนวนของไวรัสในห้องปฏิบัติการ แต่การรักษาโรค โควิด-19 ด้วยสังกะสียังอยู่ในขั้นทดลอง ยังไม่มีรายงาน ผลออกมา โดยสรุปคือ เราควรรับประทานซิงค์หรือ สังกะสีให้เพียงพอ ตามปริมาณที่แนะนำต่อวัน โดยให้

เน้นรับประทานอาหารที่เป็นแหล่งของสังกะสี การ รับประทานเป็นเม็ดเสริม โดยเฉพาะชนิดที่ได้จากอาหาร ไม่พอ เช่น ไม่รับประทานอาหารทะเล เนื้อสัตว์ หรือ ถั่วเลย เท่านั้น เพราะสังกะสีถ้ารับประทานมากเกินไป ก็ก่อพิษได้ สำหรับผู้ใหญ่ ใน 1 วัน ควรรับประทานไม่เกิน 40 มิลลิกรัม

ข้อมูลโดย อาจารย์ ดร.วีรยา การพานิช อินโฟกราฟฟิกโดย นางสาวศรารัตน์ พลเสน นักศึกษาปริญญาโท สาขาพิษวิทยาและโภชนาการเพื่ออาหารปลอดภัย (ภาคปกติ)

ธาตุสังกะสีช่วยป้องกันหรือรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือไม่

สังกะสี (Zn) เป็นธาตุที่จำเป็นต่อการทำงานของระบบภูมิคุ้มกัน โดย

- ช่วยในการสร้างและการทำงานของเม็ดเลือดขาวชนิด T-lymphocyte
- กระตุ้นภูมิคุ้มกันต่อภาวะปอดอักเสบโดยเฉพาะในเด็กและผู้สูงอายุ

การขาดสังกะสี ระดับเล็กน้อย- ปานกลาง : เซลล์ในระบบภูมิคุ้มกันทำงานลดลง

ระดับรุนแรง : การทำงานของระบบภูมิคุ้มกันไม่เต็มประสิทธิภาพอาจทำให้เสี่ยงต่อการติดเชื้อมากขึ้น

อาหารที่เป็นแหล่งที่ดีของสังกะสี

อาหารผลไม้ เช่น หอยนางรม หอยแครง (ปริมาณ Zn ระหว่าง 4-8 มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม)

เนื้อสัตว์ เช่น เนื้อวัว เนื้อหมู (ปริมาณ Zn ระหว่าง 5-8 มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม)

เมล็ดพืชทอง มะม่วงหิมพานต์ ถั่วปากอ้า (ปริมาณ Zn ระหว่าง 4-8 มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม)

อาหารเสริม ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำบนฉลากและตรวจสอบปริมาณสังกะสี เพื่อป้องกันการได้รับมากเกินไป **"ใช้ในกรณีที่ได้รับจากอาหารไม่เพียงพอเท่านั้น"**

ปริมาณธาตุสังกะสีที่ควรได้รับประจำวัน

- ผู้ใหญ่ชายไทย 11 มิลลิกรัม
- ผู้ใหญ่หญิงไทยที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ให้แม่บุตร 9 มิลลิกรัม
- หญิงตั้งครรภ์ 10.6 มิลลิกรัม
- หญิงให้แม่บุตร 11.9 มิลลิกรัม

ปริมาณสูงสุดของธาตุสังกะสีที่รับได้ในแต่ละวัน ผู้ใหญ่ คือ 40 มิลลิกรัมต่อวัน

งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การได้รับยาอมหรือยาน้ำที่เสริมธาตุสังกะสีช่วยบรรเทาอาการไข้หวัดภายใน 24 ชั่วโมง หลังมีอาการ

การทดลองยับยั้งไวรัสด้วยสังกะสีส่วนใหญ่เป็นการทดลองในห้องปฏิบัติการ

การทดลองรักษาผู้ป่วยโรคโควิด-19 โดยให้สังกะสีทางหลอดเลือดดำ ยังอยู่ระหว่างวิจัย **ขณะนี้ยังไม่ทราบผลสรุป**

References

1. Science M, Johnston J, Roth DE, Guyatt G, Loeb MZinc for the treatment of the common cold: a systematic review and meta-analysis of randomized control trials. CMAJ. 2012;184:E551-61.
2. te Velthuis AJ, van den Worm SH, Sims AC, Baric RS, Snijder EJ, van Hemert MJ. Zn²⁺ inhibits coronavirus and arterivirus RNA polymerase activity in vitro and zinc ionophores block the replication of these viruses in cell culture. PLoS Pathog. 2010;6:e1001176.
3. Suara RO, Crowe JE Jr. Effect of zinc salts on respiratory syncytial virus replication. Antimicrob Agents Chemother. 2004;48:783-90.
4. คณะกรรมการควบคุมงานยาและเวชภัณฑ์แห่งสหราชอาณาจักรได้รับแจ้งจากสำนักงานสาธารณสุขไทย ปริมาณสารอาหารสังกะสีที่ได้รับประจำวันสำหรับคนไทย พ.ศ. 2563. สำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
5. National Institutes of Health. Zinc. Fact Sheet for Health Professionals. Retrieved from https://ods.od.nih.gov/factsheets/Zinc_HealthProfessional/
6. University of Melbourne. World first trial to test benefit of intravenous zinc in COVID-19 fight. Retrieved from <https://about.unimelb.edu.au/newsroom/news/2020/april/world-first-trial-to-test-benefit-of-intravenous-zinc-in-covid-19-fight>

สวัสดิสมาชิกข่าวสภาคณาจารย์ทุกท่าน

ในฉบับนี้ขอนำเสนอบทความผลสรุปการเสวนาวิชาการ เรื่อง การเปลี่ยนการศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่ออนาคต ผ่านทาง Mahidol Apprenticeship Program (MAP) วันที่ 28 มกราคม 2563 ก่อนหน้าช่วงที่มีการปิดพื้นที่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (COVID-19) ไม่นาน การปิดพื้นที่กระตุ้นให้สถาบันการศึกษาทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบหลักสูตรสั้น ๆ ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้ที่ตรงกับความต้องการ เพื่อ Reskill/Upskill/Addskill และเข้ากันได้มากขึ้นทางช่องทางออนไลน์ และตั้งแต่นี้การใช้ชีวิตแบบมีวิถีชีวิตบนความปกติรูปแบบใหม่ (new normal) คนจะมีเวลาอยู่กับบ้านมากขึ้น จะยังทำให้ความต้องการในการเรียนรู้วิชาการหลากหลายเพิ่มขึ้นด้วย การจัดเสวนาวิชาการของสภาคณาจารย์ครั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะช่วยสื่อสารให้ประชาคมมหาวิทยาลัยมหิดลได้รับทราบว่ามหาวิทยาลัยมหิดลได้มีการเตรียมกลไกให้เกิด life-long learning ซึ่งได้มีหลายส่วนงานนำร่องการจัดหลักสูตรไปแล้ว โดยสามารถขอคำแนะนำแนวทางการจัดหลักสูตรได้จากบัณฑิตวิทยาลัย

อีกบทความหนึ่งขอนำเสนอสรุปการประชุมวางแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล ในการสัมมนาสภาคณาจารย์ เรื่อง “บทบาทสภาคณาจารย์กับการบริหารมหาวิทยาลัย” วันที่ 5 มกราคม 2563 เป็นช่วง 2 เดือนแรกของการทำงานของสมาชิกสภาคณาจารย์วาระใหม่ โดยสมาชิกจากทุกส่วนงานซึ่งทำงานในคณะกรรมการ 6 ชุด ได้ร่วมวางแผนการดำเนินงานเพื่อช่วยขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2563-2566) เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และเกิดการเชื่อมโยงอย่างมีเอกภาพ สำหรับฉบับนี้ขอนำเสนอแผนงานของคณะกรรมการฝ่ายวิชาการและวิจัย ซึ่งมีแผนงานจัดเสวนา 3 เรื่อง ใน พ.ศ. 2563 -2564

และสุดท้ายมีบทความอาหารเสริมสร้างภูมิคุ้มกันไวรัสมาฝาก ในคอลัมน์ “กินดี ปลอดภัย โกลโรค” เรื่อง ธาตุสังกะสีช่วยป้องกันหรือรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (COVID-19) หรือไม่

หวังว่าบทความในข่าวสภาคณาจารย์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อท่านนะคะ

mu

ข่าวสภาคณาจารย์

เป็นหนังสือในมหาวิทยาลัย และเป็นสื่อระหว่างคณาจารย์ในการรับฟังแลกเปลี่ยนทัศนคติ ข้อคิดเห็น ทั้งด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ และอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย บทความ ข้อคิดจดหมาย เป็นความเห็นของผู้เขียนเท่านั้น มิใช่ความเห็นของสภาคณาจารย์ เกณฑ์การพิจารณาบทความเป็นไปตาม www.senate.mahidol.ac.th/th/regulation.html

บรรณาธิการประจำฉบับ

รศ.ดร.ชื่นจิตต์ บุญเจ็ด

กองบรรณาธิการ

ผศ.ดร.ชาญยศ ปลั่งปิติวิริยะเวช รศ.ดร.ชื่นจิตต์ บุญเจ็ด รศ.พญ.นิลรัตน์ วรรณศิลป์ อ.ทพญ.ปณิดา กาวีโล อ.ดร.ประทีป ว่องวิระยุทธ อ.ดร.ปารณีย์ วิสุทธิพันธุ์ อ.ดร.โมรศ ปรีชญพฤกษ์ อ.ดร.วันวิสาข์ ศรีสุเมธชัย ศ.คลินิก นพ.วิรุณ บุญบุษ อ.ดร.สุภาสมิต ญนะสิทธิ์ อ.ดร.วิรัชการพานิช

ประสานงานกลาง

พิชญา วงษ์วันนีย์ คาริน พรหมศิลป์

ออกแบบและจัดทำรูปเล่ม

พรศิริ บุญมาวงศ์

เจ้าของ

สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้น 5 999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170 โทรศัพท : 0-2849-6351-2 โทรสาร : 0-2849-6350